

Haagse Vogelbescherming

Jaarverslag 2016

Ereleden

Dr. A. Schierbeek; P. Meyburg; Dr.Ir. J.E. Carrière; S.G.A. Doorenbos; J.P. Strijbos; H. van Dongen; W.M. Lans; A. van der Laan; J. Rijnveld; H.G. Bolten; mevr. F.J. Bolten-Hinrichs; A.J. Renes; M.H. de Groot; mevr. M.A. de Groot-van Hoogezand (allen overleden).

F.H.C. Hoogerhoud (sinds 1999)

T.P.J. Loorij (sinds 2010)

Bestuur per 31-12-2016

Hans Elders (voorzitter)

Leo van Gemst (secretaris)

Wim Kooij (penningmeester)

Peter Leyenaar (lid)

Rogier Mos (lid)

Frits IJzendoorn (lid)

John Woudstra (lid)

Postadres Haagse Vogelbescherming (HVB)

Seinpostduin 178, 2586 EC Den Haag

Ledenadministratie en boekhouding

Rob de Jong

e-mail: hvbledenadm@gmail.com

IBAN: NL49 INGB 0000 275200

Contributie

leden € 15,- per jaar

jeugdleden tot en met 16 jaar gratis

lidmaatschap voor het leven: eenmalig € 250,-

Alarmnummers milieuzaken

Frederik Hoogerhoud (D-H west en centrum)

T: 06 - 41 271 531

Adri Remeus (D-H noord)

T: 06 - 53 425 602

Martin van de Reep (D-H oosten Leidschendam-Voorburg)

T: 06 - 55 781 030

Ruud van der Waard (D-H zuid)

T: 06 - 47 460 159

Informatie telefoon

Frederik Hoogerhoud

T: 06 - 46 426 809

E-mail en Website

info@haagsevogels.nl

www.haagsevogels.nl

Vogelasiel De Wulp

Heliotrooplaan 15, 2255 MA Den Haag

T: 070 - 323 15 68 b.g.g.: 06 - 46 426 809

vogelasielwulp@gmail.com

www.vogelasielwulp.nl

Inhoud

Inleiding	3
Financiën	4
Resultaten ALV's	
21 april 2016	5
28 september 2016	5
Bestuurswisseling	5
Ledenadministratie	8
Postmaster	8
Verenigingsblad De Wulp	9
Commissie Excursies en Lezingen (CEL)	10
Vogelasiel De Wulp	12
Commissie Veldwerk	16
Commissie Inventarisatierapport	17
Project ringen ooievaars	18
Project MUS (Meetnet Urbane Soorten)	22
Samenstelling commissies per 31 december 2016	23

Foto's omslag (van boven naar beneden):

1. **Jonge ooievaars geringd**
(foto Caroline Walta)
2. **Dank aan de brandweer voor hulp bij ringen ooievaars**
(foto Inge Vrolijk)
3. **Scholeksters meten, wegen en ringen**
(foto Renée de Kleijn)
4. **Gewonde Kaapse eend in asiël**
(foto Sharon Lexmond)
5. **Excursie Hoeksche Waard**
(foto Renée Lankhorst)

Inleiding

Het jaar 2016 is voorbij en dan is het altijd zinvol even achterom te kijken om te zien wat er allemaal is gebeurd. Welke zaken zijn goed gegaan, hebben wij problemen en moeilijkheden goed aangepakt, welke lessen hebben we kunnen leren van zaken die niet ideaal zijn verlopen en wat moeten we doen om te zorgen dat het op verschillende terreinen nog beter gaat?

Wat mij direct opvalt is het feit dat onze tientallen vrijwilligers weer hun uiterste best hebben gedaan om van het werk van de Haagse Vogelbescherming een succes te maken. Ieder doet dat op zijn eigen manier, we hoeven natuurlijk niet allemaal hetzelfde te kunnen.

Net als in een orkest waarin iedereen verschillende instrumenten bespeelt. Daar valt het pas op als een van de orkestleden uit de toon valt. Maar ook als een orkest prachtig speelt en succes heeft, moeten we beseffen dat er veel mensen op de achtergrond een belangrijke rol spelen. Denk maar eens aan de technici. Je ziet of hoort ze niet op het toneel, maar hun rol is van vitaal belang. Zonder hen zou van een voorstelling geen sprake kunnen zijn. Deze vergelijking is ook van toepassing op onze vereniging!

In dit jaarverslag ziet u hoe het de Haagse Vogelbescherming in 2016 is vergaan. Ik blijf bewondering hebben voor het feit dat zoveel zich zo goed van hun taak hebben gekwet. We kunnen rustig stellen dat 2016 eigenlijk voor alle afdelingen en commissies van de HVB een succes is geweest.

Als u de artikelen in dit jaarverslag leest, kunt u zien hoeveel verschillende zaken

gedaan worden in onze vereniging! En bedenk dan ook dat de vele tientallen vrijwilligers die niet met name worden genoemd of waarvan het werk niet eens beschreven is, eveneens hebben bijgedragen aan dit succes!

Ondanks een onverwachte bestuurswisseling en het aantreden van een nieuwe redactie bij de Wulp in het derde kwartaal, zijn alle werkzaamheden en activiteiten gewoon doorgegaan. In dit jaarverslag proberen we een beeld te schetsen van de vele gebeurtenissen bij de Haagse Vogelbescherming in 2016.

Ook al was ik in 2016 alleen de laatste drie maanden uw voorzitter, de inzet van de vrijwilligers – ik was en ben er zelf één van – heb ik altijd bijzonder gewaardeerd. De Haagse vogels kunnen alleen maar dankbaar zijn voor het feit dat de HVB een goed 'orkest' is.

Ik hoop dat dit jaarverslag u veel leesplezier bezorgt en spreek de wens uit dat wij in alle rust en harmonie kunnen toewerken naar het volgende lustrum en het 100-jarig bestaan van de HVB. In een goed orkest speelt ieder lid naar beste kunnen zijn eigen partituur. Respect voor elkaars inbreng is een voorwaarde voor succes en spelvreugde. Moge het respect dat wij voor de vogelwereld hebben ook onze onderlinge omgangsvormen kenmerken.

Op naar de 100ste verjaardag van een vitale Haagse Vogelbescherming!

Hans Elders, voorzitter

Financiën

EXPLOITATIEREKENING	2017	2016	2016	2015
	Begroting	Realisatie	Begroting	Realisatie
Baten				
Contributies (incl. extra bijdragen)	16.500	18.290	18.000	17.543
Donaties (asiel)	9.500	17.209	9.500	13.538
Legaten, erfstellingen, schenkingen	105.000	58.552	0	55.906
Opbrengst vermogen	2.000	2.640	5.000	7.011
	133.000	96.691	32.500	93.998
Lasten				
Organisatie	-4.000	-5.105	-7.200	-18.677
Publiciteit	-10.600	-10.057	-10.100	-10.572
CEL	-1.450	-1.573	-1.450	-1.404
Veldwerk	-3.400	-1.063	-1.650	-5.710
Exploitatie vogelasiel De Wulp	-112.550	-105.521	-113.300	-145.922
Verbouwing vogelasiel De Wulp	0	0	0	-345.268
	-132.000	-123.319	-133.700	-527.552
Saldo van baten en lasten	1.000	-26.628	-101.200	-433.555
Vereniging				
Inkomsten (contributies, rente e.d.)	18.500	20.930	23.000	24.554
Uitgaven	-19.450	-17.799	-20.400	-36.362
	-950	3.132	2.600	-11.809
Vogelasiel De Wulp				
Inkomsten (donaties, vogelpot, acties)	9.500	17.209	9.500	13.538
Uitgaven	-112.550	-105.521	-113.300	-145.922
	-103.050	-88.312	-103.800	-132.384
Uitzonderlijke baten en lasten				
Erfstellingen, legaten, schenkingen	105.000	58.552	0	55.906
Verbouwing vogelasiel De Wulp	0	0	0	-345.268
Resultaat Haagse Vogelbescherming	1.000	-26.628	-101.200	-433.555
BALANS PER		31-dec.-16		31-dec.-15
Liquide middelen		656.320		701.729
Vorderingen en overlopende activa		5.022		7.750
Totaal activa		661.341		709.479
Continuïteitsreserve		677.761		1.111.315
Resultaat boekjaar		-26.628		-433.555
Totaal vermogen		651.132		677.761
Schulden en overlopende passiva		10.209		31.719
Totaal passiva		661.341		709.479

Toelichting bij de begroting 2017

Het bedrag van € 105.000 onder de post legaten e.d. is in januari 2017 daadwerkelijk ontvangen.

*Wim Kooij
Rob de Jong*

Resultaten ALV's

In 2016 zijn er twee algemene ledenvergaderingen geweest, één in het voorjaar en één in het najaar. Hieronder een samenvatting van de besluiten die door de vergaderingen zijn genomen.

ALV april 2016

Op 21 april 2016 heeft de ALV bij acclamatie decharge gegeven aan het bestuur, nadat de kascommissie het cijfermateriaal van de vereniging in het bijzijn van de penningmeester en administrateur had gecontroleerd en geconstateerd had dat de boekhouding zorgvuldig gedaan was en goed was bevonden.

ALV september 2016

Op 28 september 2016 heeft de ALV de nieuwe voorzitter, Hans Elders gekozen en later de nieuwe leden de heren Leo van Gemst, Peter Leyenaar, Rogier Mos, Frits IJzendoorn en John Woudstra; de heer Wim Kooij maakte deel uit van het vorige en van het nieuwe bestuur. Ook werd bekendgemaakt dat het bestuur twee adviseurs had, namelijk de heren Rob de Jong en Foeke Zeilstra.

Bestuurswisseling

Door de Extra Algemene Ledenvergadering op 28 september 2016 is een nieuw HVB-bestuur gekozen. Dit bestuur o.l.v. Hans Elders volgde het op 14 juli afgetreden bestuur op. Wim Kooij – in het oude en nieuwe bestuur verantwoordelijk voor de verenigingsfinanciën – bleek de constante factor. Met het aantreden van het nieuwe bestuur vond ook een wisseling van de redactie van ons kwartaalblad De Wulp en de digitale nieuwsbrief Ganzenvaar plaats. Een aantal voormalige bestuursleden heeft in De Wulp van augustus 2016 en afscheidswoord gepubliceerd. Op de Extra Algemene Ledenvergadering in september heeft Wim Kooij hier commentaar op geleverd; zijn toespraak is op de HVB-website gepubliceerd.

Welke feiten lagen aan de bestuurscrisis van medio 2016 ten grondslag? Er waren problemen tussen de secretaris en de medewerkers van Vogelopvang De Wulp. Dat was niet nieuw, vergelijkbare problemen waren er ook in 2012 ook al ging het om andere personen. Het Dagelijks Bestuur (DB) bestuur heeft in het voorjaar twee deskundigen gevraagd de relatie DB en Vogelopvang De Wulp te onderzoeken. Dit resulteerde in het rapport 'Back to basics, back to birds' dat aan het bestuur is aangeboden op 14 april. Twee onderwerpen werden daarin onder de loep genomen: het incident rond een uit het asiel verdwenen Kaaps eendje en de samenwerking tussen het DB en de leiding van Vogelopvang Wulp.

In het rapport komt naar voren dat de grootse klacht van het DB de redactie van een tekst op de Facebookpagina's van het asiel was. Het rapport zegt daarover: 'als we de tekst van de oorspronkelijke melding op Facebook van 2 maart jl. nader bezien, is daar niet erg veel op aan te merken'. De drie leden van het DB waren het aanvankelijk met die conclusie eens. Alleen de voormalig secretaris is daar later op teruggekomen. De deskundigen constateerden een aantal grote onvolkomenheden in de manier waarop het DB in deze kwestie heeft geopereerd. Het optreden van het DB werd gekenmerkt door onterechte verwijten en daarop gebaseerde sancties. Dat heeft in de loop van het voorjaar geleid tot een ernstige verstoring van de arbeidsverhouding tussen het DB en de asielleiding. Naar aanleiding van het onderzochte incident rond het eendje werd duidelijk dat er langere tijd sprake was van grote wederzijdse onvrede over de interactie bestuur – vogelopvang.

Bij hun werk hebben de opstellers van het advies hoor en wederhoor toegepast om 'het verhaal' duidelijk te krijgen. De gesprekken resulteerden in één van de adviezen in het rapport: 'maak een ander bestuurslid verantwoordelijk voor Vogelopvang de Wulp'. In het verlengde daarvan spraken de opstellers van 'Back to Basics, back to Birds' hun grote zorg uit over het grote aantal conflicten binnen de vereniging. Conflicten waarbij het DB en in het bijzonder de secretaris, te vaak in negatieve zin betrokken was. Aan het eind van het rapport zijn een aantal organisatieadviezen gegeven met als doel de cohesie en goede sfeer binnen de vereniging terug te brengen en te versterken.

Het toenmalige HVB-bestuur – met Wim Kooij als uitzondering – was het kennelijk niet met de conclusies van de deskundi-

gen eens. Het heeft ook niet van het aanbod van de opstellers van het rapport om een toelichting te geven op of vragen te stellen over de inhoud, gebruik gemaakt.

Op de Algemene Ledenvergadering van 21 april 2016 zijn er een aantal vragen gesteld over het rapport 'Back to basics, back to birds'. Het bestuur wilde echter niet op de inhoud ingaan. De aanwezigen merkten dat er sprake was van aanzienlijke spanning o.a. door het optreden van de secretaris die in de hitte van de discussie de microfoon uit de handen van de voorzitter griste en ongevraagd het woord nam.

Tijdens dezelfde ALV werd het eerste exemplaar van het Jubileumboek HVB 90 jaar aangeboden aan één van de oudste leden van de vereniging. Het historische deel is goed in elkaar gezet en het is duidelijk dat de auteur daaraan veel aandacht en tijd heeft besteed. De samengevatte notulen en het persoonlijk getinte commentaar van de schrijver op interne conflicten geven echter de indruk dat de HVB een ruziemakende vereniging is waarin met weinig respect met elkaar wordt omgegaan. Op een aantal plaatsen worden namen genoemd van goedwillende leden en hun inbreng in niet mis te verstane bewoordingen bekritiseerd. Hieruit blijkt dat er met weinig respect wordt omgegaan met leden of vrijwilligers die een andere mening hebben. Eén van de leden vroeg enige tijd na de ALV het bestuur om een extra algemene ledenvergadering uit te schrijven. Hij wilde een motie van wantrouwen indienen tegen de vicevoorzitter en de secretaris – de auteur en medeauteur van het boek. Dit verzoek werd door het vorige bestuur, zelfs tijdens een Algemene Ledenvergadering, afgewezen met als reden dat het verzoek onvoldoende gemotiveerd en dus niet-

ontvankelijk was. Een reactie die ook op eerdere verzoeken volgde. Dit is niet in lijn met de statuten van de vereniging en derhalve juridisch onjuist. Het boek is overigens een debacle geworden, van de oplage van 800 exemplaren zijn er slechts enkele tientallen verkocht.

Dan nog een probleem. Op de Extra Ledenvergadering van 18 november 2015 wordt de vraag gesteld of vogelverzorger Lizzy ontslagen zou worden. Op bladzijde 13 van het jaarverslag 2015 staat 'Aletta de Ruiters laat weten dat van dat ontslag niks waar was. Het is een van de veronderstellingen die rondgonzen, maar die niet op waarheid berusten'.

Zonder dat er een voltallige bestuursvergadering was geweest en zonder dat er bijzondere omstandigheden waren, wordt Lizzy enkele maanden later medegedeeld dat haar contract niet verlengd wordt. Het toenmalige bestuur moest in verband met dit voornemen met een proces worden bedreigd en met behulp van advocaten tot de orde worden geroepen. Bijzonder was het feit dat na het aflopen van het contract het Lizzy verboden werd op het asiel te komen en ze werd gesommeerd haar sleutels in te leveren. In het afscheidswoord in de augustus Wulp van 2016 van het oude bestuur lezen we vervolgens 'Het vaste contract is toch een feit. Uiteraard feliciteren we Lizzy van harte met haar aanstelling'. Deze woorden verbaasden tegen de achtergrond van het voorafgaande velen!

Daarmee komen we als vanzelf bij het afscheidswoord van het voormalige bestuur. Het was het toenmalige bestuur bekend dat de cijfers over 2016 door extra inkomsten uit een substantieel legaat heel wat positiever waren dan de begroting. De cijfers over 2016 – die op bladzijde 4 in dit

jaarverslag zijn gepubliceerd en dan m.n. het feit dat deze positiever waren dan be-groot, was al langer bekend bij het oude bestuur. Toch werd deze cruciale informatie verzwegen. Noodzakelijke bezuinigingen werd immers als reden opgevoerd voor het beëindigen van de arbeidsovereenkomst met Lizzy.

Dat het vroegere bestuur veel kritiek heeft gekregen is tegen de achtergrond van de hierboven gepresenteerde feiten logisch. En dat het rapport Back to basics, back to Birds en deze opsomming voor hen een 'inconvenient truth' betreft, moge eveneens duidelijk zijn.

Maar dat rechtvaardigt niet om in een afscheidswoord financiële feiten te verdraaien en te spreken van 'roddels, kwaadsprekerij, laster en bedreiging' waarvan het bestuur slachtoffer zou zijn geworden. Vastgesteld moet worden dat het waarheidsgehalte van deze beweringen dicht bij 0 ligt.

Vier bestuursleden traden op 14 juni 2016 af en de secretaris heeft in aanvulling daarop haar lidmaatschap van de Haagse Vogelbescherming per 1 januari 2017 opgezegd.

Hans Elders

Foto: Christophe Binette

Ledenadministratie

Stand van zaken per 31-12-2016	
Gewone leden	891
Familieleden	24
Lid voor het leven	30
Ereleden	2
Jeugdleden	8
Totaal	955

Het jaar 2016 werd afgesloten met in totaal 955 HVB-leden.

Ook in 2016 heeft het aantal van maar liefst 73 nieuwe leden het aantal afvallers niet kunnen overtreffen. Zeker de terugloop van het aantal jeugdleden is opmerkelijk omdat het niet werd veroorzaakt door het bereiken van de leeftijdsgrens.

Rob de Jong

Postmaster

Het aantal binnengekomen mailberichten was beduidend lager dan vorig jaar nl. 397. In 2015 waren kwamen 491 berichten binnen. De meeste waren louter ter informatie of betroffen nieuwsbrieven en persberichten enz. Veel vragen konden zelf worden beantwoord, andere werden doorgespeeld naar leden van de vereniging die meer expertise hebben op het gebied van de vraag.

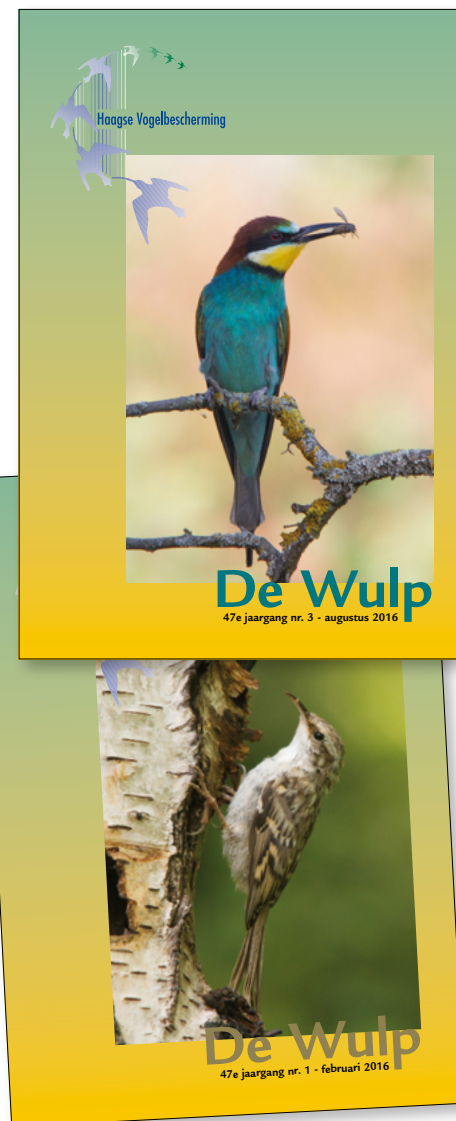
Belangrijke onderwerpen waren: geluids-overlast door meeuwen en nijlganzen, grote burgemeester in Scheveningen, snoei- en kapwerkzaamheden tijdens het broedseizoen, achteruitgang wilde eend, meerkoetennesten verstoord door maaien slootkanten, de verwijdering van een ooievaarsnest van kerk aan de Beresteinlaan.

Loes Loorij

Hieronder een overzicht van de aard van de berichten:

Ingekomen berichten	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Nieuwsbrieven	95	92	97	106	114	99	40
Persberichten	30	32	43	48	35	31	14
Vragen	110	114	68	78	69	106	85
Ter informatie	205	180	228	250	210	255	258
Totaal	440	418	436	482	428	491	397

Verenigingsblad De Wulp

Gelukkig bleek het mogelijk de versie op de website van de vereniging wel geheel in kleur te publiceren waardoor iedereen toch kon genieten van de vaak schitterende kleurenfoto's. De foto's op de voorzijde van de eerste drie Wulpen werden gemaakt door Marco Simonis en die van de november-Wulp door Boudewijn Schreiner.

De foto's in de zeshoekjes op de achterzijde waren van de hand van Bert Hoogerhoud die zo langzamerhand de titel 'hoffotograaf van de HVB' verdient.

Aan kopij was geen gebrek. Voor alle bijdragen veel dank! De redactie prijst zich gelukkig met een nieuwe vaste columnist in de persoon van Idde Lammers. Vanaf het meinummer kregen we er zelfs een tweede columnist bij: ons lid Jean-Pierre Geelen – redacteur van de Volkskrant – bewerkte een aantal van zijn vogelverhalen voor de Wulp.

De eerste drie Wulpen werden verzorgd door Aletta de Ruiters en Tom Loorij. Nadat beiden zich in de zomer van 2016 uit het HVB-bestuur hadden teruggetrokken, stelden zij ook hun functie als redactielid beschikbaar. Hangende de samenstelling van een nieuwe Wulp-redactie nam Foeke Zeilstra de taak van eindredacteur op zich. Tom Loorij werkte hem in en Germaine Pasmans leverde kwaliteit m.b.t. de vormgeving. Loes Loorij liep heel secuur alle artikelen door op spelfouten. Onze dank gaat uit naar allen die hebben bijgedragen aan het tot stand komen van ons verenigingsblad.

Tom Loorij
Foeke Zeilstra

In het jaar 2016 kwam de Wulp viermaal uit. De augustus Wulp telde maar liefst 32 bladzijden, de andere drie nummers elk 28. In 2016 werd door de HVB bezuinigd. Het gevolg voor de Wulp was dat het binnenwerk van de papieren versie weer in zwart-wit werd uitgevoerd en alleen de omslag in kleur.

De Banken

Foto: Renée Lankhorst

Commissie Excursies en Lezingen terugblik 2016

De CEL heeft dit jaar in ongewijzigde samenstelling vier keer vergaderd.

Excursies

Er zijn dit jaar 32 excursies georganiseerd, waarvan 18 dagexcursies en 14 dagdeel-excursies. Zeven excursies brachten ons buiten de provincie Zuid-Holland.

De excursies die in de wintermaanden zijn gehouden hadden als bestemming gehad de Hoeksche Waard, Stellendam en Brouwersdam, Slikken van Flakkee, Oostvaardersplassen en er was een verrassingstocht.

Voorjaar

In de lente bezochten we

- Het landje van boer Geijssel en polder Ronde Hoep
- Berkheide en de Ganzenhoek
- Landgoed Clingendael
- De Kijfhoek en Bierlap
- Tiengemeten
- De Groene Jonker en Ruygeborg

- Tholen en Sint Philipsland
- Langeveld en de Blink en de Zouweboezem
- Het Valckestijnse bos
- de Rhoonse Grienden en natuureiland Sophiapolder werden bezocht.
- Meijndel: de jaarlijkse nachtegalen-excursie

Zomer

We begonnen de zomer met een verrassingstocht die startte in Delft en verder

Foto: André Kommer

Landje van Geijssel

hebben we een lange wandeling gemaakt vanuit Culemborg. Verder bezochten we de Brabantse Biesbosch en organiseerden we een excursie naar vogelplas Starrevaart tussen Leidschendam en Voorschoten.

Herfst

In het najaar waren er excursies naar

- Berkheide
- de Raaphorstpolder
- Lentevreugd
- De Kijfhoek en Bierlap
- Zeeland
- de Amsterdamse Waterleidingduinen
- De Banken bij 's-Gravenzande
- Het zuidelijk havenhoofd in Scheveningen.

Een lange dagexcursie gehouden bracht ons naar Texel.

December

Het jaar werd eind december afgesloten met het traditionele "rondje Zuid-Holland".

Het aantal deelnemers bij een excursie varieerde van 15 tot 20 personen.

Vogelherkenningscursus

Er werden in 2016 weer twee goed bezochte vogelherkenningscursussen gegeven door Eduard Opperman. In het voorjaar een algemene vogelherkenningscursus en in

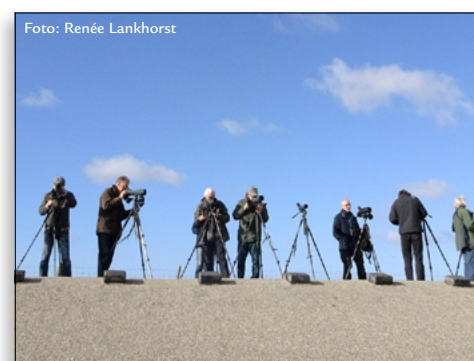

Foto: Renée Lankhorst

Texel

Foto: André Kommer

Tiengemeten

oktober/november een cursus over de naarsvogeltrek.

Na de drie lesavonden werd het tijd voor de praktijk tijdens een ochtendexcursie.

Vroege vogelwandelingen in april

In het Westduinpark vonden op de donderdagochtenden in april weer de vroege vogelwandelingen plaats onder leiding van Ton Haase. Er is steeds een grote opkomst bij deze excursies.

Lezingen

In het Benoordenhuis zijn dit jaar weer zes lezingen georganiseerd door Maarten Souverijn.

- In januari een lezing "van IJsland naar Zeeland" door Laurens Steijn.
- In februari een lezing door Leo Apon over Slowakije en Bulgarije.
- In maart een lezing door Astrid Kant over de grutto.
- In september een lezing door Martin Kroon over een tocht met de 'Plancius' naar Spitsbergen.
- In oktober een lezing door Max van Waasdijk over zijn reisgedeelte van 'The Biggest Year'.
- In november een lezing door René van Rossum over China.

Namens de CEL
Renée Lankhorst

Vogelopvang de Wulp

'Veelbewogen' is hoe we ons het jaar 2016 zullen herinneren. Er is veel gebeurd, meestal leuke, nuttige dingen, maar ook nutteloze, tijdrovende en vervelende kwesties. Ik wil graag een aantal bijzondere gebeurtenissen van het afgelopen jaar met jullie delen.

Uilen

We hebben dit jaar meer tijd en moeite gestopt in het terugzetten van jonge uilen op de plek waar ze gevonden zijn. Avonden achter elkaar hebben we de vindplaats onderzocht en geluisterd of we eventuele broers en zussen hoorden. Martin van de Reep en Rogier Mos hebben ons vaak ge-

holpen. In 2016 hebben we – met uitzondering van één jong – alle jonge uilen terug bij hun familie gekregen. Het overgebleven exemplaar is naar vogelopvang Zundert gebracht en is daar losgelaten. Hoe goed we in de Wulp ook ons best doen, er gaat niets boven het eigen uilengezin. Kijk even goed naar de donkere foto, daar zie je namelijk de broer (of zus) van onze patiënt koekeloeren naar wat wij in vredesnaam in het donker op een begraafplaats te zoeken hebben...

Veertransplantaties

Wij zijn bezig om veertransplantaties bij de vogels verder te professionaliseren. Van een in de zomer bij ons gebracht gierzwaluwjong waren door een onverlaat de veren geknipt. Vervolgens is het vogeltje uit het raam gegooid. Zeer gestrest en getraumatiseerd kwam hij met twee dichte blauwe ogen bij ons binnen. Voor de gierzwaluw is een beschadigd verenpak een drama aangezien zij per jaar maar één stel veren krijgen. Daarmee moeten ze bijna een heel jaar in de lucht doorbrengen. Deze jonge zwaluw is door toedoen van de mens in grote problemen geraakt. Wij zien het als onze taak dat recht te zetten. We hadden al een pakketje veren van de gierzwaluw klaarliggen en hebben een afspraak gemaakt bij de dierenarts. Het vervangen van

Veertransplantatie

veren moet onder narcose gebeuren. Onze dierenarts vond het initiatief interessant en ze maakte er graag tijd voor. De ingreep slaagde en wij deden veel kennis en ervaring op. Helaas is onze gierzwaluw te lang op de opvang geweest, kwam in een flinke dip terecht waar hij niet meer is uitgekomen. Een geval van operatie geslaagd, patiënt overleden. Zeer spijtig, toch erg veel van geleerd en we zijn zeker dat we een volgende gierzwaluw op deze manier kunnen redden.

Opvang vogels

Het was dit jaar uitzonderlijk druk. In eerdere jaren zaten we tegen de 7000 vogels, maar in het jaar 2016 telden we er bijna 8000. We kregen bijvoorbeeld veel meer jonge meeuwen dan in alle voorgaande jaren hebben wij binnen gehad. We zijn in overleg met andere opvangcentra om in de volgende zomer een gedeelte hiervan te verhuizen. We hebben simpelweg niet

genoeg ruimte, de meeuwen zitten met te veel in een volière zitten. Ze bevullen elkaar, de infectiedruk is hoger enz. Het allermooist is natuurlijk dat de gezonde jongen die van het dak af springen niet bij Vogelopvang de Wulp terecht komen, maar daar kunnen wij vanuit het asiel niet direct veel aan doen.

Egelopvang

In de winter is het bij ons wat betreft de vogels rustiger, maar bij onze vrienden van de egelopvang is de boel ontploft. Zij zitten met een groot aantal egeltjes die ze niet kunnen huisvesten. Daarom hebben wij wat logeetjes overgenomen. De jonge egeltjes die gezond zijn verklaard, maar alleen nog wat dikker moeten worden, mogen dat bij ons doen. Wij zien natuurlijk vooral zieke exemplaren, dus is het voor ons erg leuk om te zien hoe gezonde egeltjes zich gedragen.

Secties zijn leerzaam

Ook al werken er geen pathologen of dierenartsen bij het asiel, toch doen we regelmatig secties. Aandoeningen die met het blote oog te zien zijn, kunnen wij goed herkennen. Wanneer we bijvoorbeeld een zwaan binnen krijgen, die loom, benauwd en zwaar is kunnen er meerdere dingen aan de hand zijn. Het dier kan inwendig letsel, botulisme of een infectie hebben. Als een dier ondanks onze behandeling toch overlijdt, belandt hij op de sectietafel. Vaak blijken de dieren dan inwen-

dige schade te hebben. De afgelopen twee jaar kwamen we er zo achter dat jonge zwanen die aan de magere kant waren en uiteindelijk stierven bijna allemaal schimmel in de longen hebben. De eerstejaars, dikke zwanen zijn negen van de tien keer doodgegaan door inwendig letsel vanwege een ongeluk bij één van de eerste vluchten. Volwassen zwanen die niet door een ongeval zijn doodgegaan, blijken vaak een hartprobleem te hebben. Samen met de dierenarts die ook al hielp bij de gierzwaluw, hebben we een sectie uitgevoerd bij een gans die voor zijn overlijden erg benauwd was. Het dier bleek vochtophoping in de longen te hebben met zwakke hartkleppen als oorzaak. Hierdoor kon hij dus moeilijk zuurstof opnemen. Helaas een probleem waar we niets aan hadden kunnen doen. Wél maakt deze kennis dat we in een vervolg beter kunnen inschatten wat een dier nu precies mankeert. Zo blijven we bezig en worden we steeds een beetje wijzer.

Vogelgriep

Ook hebben we helaas weer te maken gehad met vogelgriep. Wanneer er een uitbraak is, is er vrijwel direct landelijke paniek. De eerste dag werd ik gelijk al gebeld door een verslaggever die me vroeg wat dit voor de opvang betekende. Ik vertelde hem dat wij de vogels moeten ophokken en dat er geen bezoek mocht komen. Toen hij hoorde dat er bij ons weinig aan de hand was, rondde hij het gesprek snel af met een

Aanlevergebied vogelopvang Zuid-Holland

“oh, nou dan ga ik nu gauw op zoek naar iemand die wél getroffen is!”... Vooralsnog is dit virus niet besmettelijk voor mensen en mogen we er waarschijnlijk van uitgaan dat dit iets is wat iedere paar jaar terugkeert.

Stagiaires

Een jaarverslag is eigenlijk te kort om alle bijzondere dingen te vertellen. We hebben ook nog meegewerkt aan een uitwisselingsproject van het Wellantcollege. We kregen twee stagiaires tegelijk, een Nederlandse en een Zweed. Ontzettend leuk en leerzaam voor alle partijen. Omdat ik nog wel even door kan gaan, wijs ik u dan ook nog even op onze Facebookpagina waar wij regelmatig noemenswaardige gebeurtenissen delen.

De winter is de tijd voor de grote schoonmaak. We zijn bezig de aarde uit de laatste

volière te scheppen en te vervangen door grind. Dat komt de hygiëne ten goede en is veel beter voor de pootjes van de vogels. Gelukkig is met de komst van het nieuwe bestuur ook de asielcommissie nieuw leven ingeblazen. Er liggen een hoop plannen om in 2017 ons werk beetje bij beetje efficiënter, hygiënischer en gemakkelijker te maken. Ook liggen er plannen en ideeën voor fondsenwerving.

Verder zijn we druk op zoek naar vrijwilligers die ons in de zomerperiode 's avonds kunnen helpen met het voeren en verzorgen van de jonge vogels die weer in grote aantallen binnen zullen stromen. Mocht u interesse hebben of iemand kennen, laat het ons weten!

Hoe dit allemaal afloopt zullen we u volgend jaar melden!

Sharon Lexmond

De Commissie Veldwerk

De commissie bestaat uit 5 personen en heeft in 2016 zes maal vergaderd in de Boomkruiper. De volgende onderwerpen staan vast op de agenda.

Inventarisatierapport

Er werd overleg gevoerd met het bestuur over de wijze waarop men in 2017 wenst verder te gaan met het inventarisatierapport. Telgegevens van broedvogels zijn in 2015 en 2016 wel vastgelegd maar niet gepubliceerd. Er wordt nu naar een kwalitatief beter rapport gestreefd dat uitsluitend gegevens bevat die d.m.v. de Sovon BMP-methode worden verzameld. In februari 2017 zal hierover een informatieavond worden gehouden.

Bijzonderheden uit de vogelrustgebieden

André van der Laantuin

De stormen van 2015 en 2016 hebben heel veel hoge bomen geveld die voor een deel in januari en februari 2016 werden opgeruimd. De gemeente zegde toe het hekwerk te laten herstellen en het kappen van resterende onveilige bomen voor haar rekening te nemen. In de laatste week van 2016 heeft de aannemer die bomen met groot materieel maar zonder overleg met Veldwerk gekapt en afgevoerd. Daarbij is grote schade aangericht aan de meidoornbeplanting en overige struiken. Er zal een nieuw beheerplan gemaakt moeten worden om de gevolgen van deze 'dynamische ingreep' weer te herstellen. De gemeente heeft al hulp en plantmateriaal toegezegd.

Reigersbergen

In het voormalige elzenlithoraal tussen bosopslag en volkstuinten is een nieuw vogelrustgebied in gebruik genomen. In dit plasdrasgebied met veel elzenopslag heeft

op kosten van de gemeente al een eerste dunning plaatsgevonden. De gemeente heeft ook gezorgd voor een toegangshek om ongewenste betreding tegen te gaan. We hebben hier inmiddels twee nieuwe beheerders: Hans van Helden en Petra Vermeulen.

Henk van Dongen en Gravin van Bylandt

In beide vogelrustgebieden werd door de beheerders Boudewijn Schreiner en Ingrid Megens veel zaagwerk aan omgevallen bomen verricht.

Dr. Abraham Schierbeektuin

In januari hebben de beheerders Hetty Mos en helpers veel snoeiwerk gedaan, de geplande werkdag verviel ten gunste van André van der Laantuin. In december zijn er wel twee ingelaste werkdagen besteed aan de Laan van Poot.

Paroussia

Omgevallen bomen hebben tijdens de zomerstorm van 2015 het hek van vogelrustgebied Paroussia in landgoed Backershagen op veel plaatsen vernield. De gemeente Wassenaar was niet bereid om het hek te repareren en heeft de resten in de loop van het jaar verwijderd. Daardoor is het bosgebied openbaar toegankelijk geworden en niet meer geschikt als vogelrustgebied. Er wordt nog wel geteld in Paroussia, maar er vindt geen beheer meer plaats door de HVB.

Nestkastenproductie

In 2016 heeft Frederik Hoogerhoud de nestkastenproductie voor de vereniging voortgezet. Hij heeft een aantal duurzame mezen-, uilen- en valkenkasten gemaakt. De productie voor particuliere bestellingen is stopgezet.

Stadsvogeladviseur

Martin van de Reep heeft als stadsvogelkundige in 2016 een groot aantal projecten voor de huismus ontwikkeld. Hij plaatste speciale kasten, naar eigen ontwerp, op locaties waar de aanwezige huismuspopulatie ondersteuning kon

Huismus

gebruiken. Op zijn advies werd ook beplanting en leefomgeving voor de musen aangepast. Intensief overleg met beheerders van gemeente, stadsecologe en woningbouwverenigingen zijn hieraan vooraf gegaan.

Externe contacten

Dankzij de inzet van de voormalig HVB-secretaris kon de Veldwerkcommissie dit jaar weer rekenen op goede contacten bij beleidsmedewerkers van de gemeente Den Haag. Zo werd de noodzakelijke

kap in de André van der Laantuin en het Elzenlithoraal geregeld, kwam plantmateriaal beschikbaar en werd een nieuw vogelrustgebied toegevoegd aan onze lijst. Voor groot onderhoud in de rustgebieden kwam geld beschikbaar. Verder werd in samenwerking met Boudewijn de uitvoering van de beheerplannen van vijf vogelrustgebieden bewaakt.

Vogelwachersuitje

In 2016 ging het jaarlijks door de Commissie Veldwerk georganiseerde vogelwachersuitje via Stellendam naar Schouwen-Duiveland. Ondanks de motregen hebben wij mooie waarnemingen van zilverreigers, zaagbekken, strandlopers en eenden op het oog én op de foto kunnen vastleggen.

Boudewijn Schreiner

Vogelwachersuitje

Inventarisatierapport

Sinds 1987 was er jaarlijks voor, tijdens en in een enkel geval na de ALV in april een inventarisatierapport beschikbaar over het voorgaande jaar. Het is ons niet gelukt om in 2016 een ordentelijk rapport over 2015 uit te brengen.

Daar is een aantal redenen voor, maar als gemeenschappelijk noemer kan 'capaciteit' gelden. Voor de samenstelling van

een omvangrijk inventarisatierapport zijn mensen nodig die uurtjes willen en kunnen maken. Helaas hebben de meeste samenstellers van het rapport zich - om uiteenlopende redenen - teruggetrokken. Met enig kunst- en vliegwerk zijn er wel gegevens verzameld, maar de hoeveelheid die werd aangeleverd viel tegen. Het aantal tellers dat gegevens wil verzamelen en in-

sturen is te klein geworden. Een herhaalde oproep in de Wulp en Ganzenveer veranderde daar weinig aan.

Vervolgens hebben we overwogen om dan maar helemaal geen rapport uit te brengen. Bij die gedachte speelde mee dat een nogal selectief rapport, met bovendien sterk wisselende kwaliteit, het omgekeerde zou kunnen bewerkstelligen van wat met het rapport wordt beoogd. In plaats van als visitekaartje voor onze vereniging te dienen, kan het de professionele uitstraling van de HVB juist beschadigen.

Uiteindelijk is besloten om van de beschikbare gegevens toch nog een rapportage uit te brengen, al is het maar uit respect voor de leden die de moeite hebben gedaan om voor dag en dauw het veld in te gaan om te inventariseren en de gegevens in te zenden. Bovendien is onze vereniging uniek met het aan ons toevertrouwde beheer van besloten vogeltuinen en -reservaten. Het op een ordentelijke manier publiceren van de daar verzamelde gegevens is bijna een soort burgerplicht.

De rapportage over 2015 wordt nu gecombineerd met die over 2016. Wat betreft de toekomst – het jaar 2017 en verder – heb-

ben we advies ingewonnen bij SOVON om onafhankelijke vogelaars uit onze regio te betrekken bij de inventarisaties. Dat gaat om mensen die soms geen lid zijn van de HVB, maar wel de vereiste deskundigheid en tijd willen inbrengen. Het doel is om te komen tot een verbeterde rapportage over het jaar 2017 e.v.

Beschikbare tellers zullen daarbij worden aangemoedigd om flexibel inzetbaar te zijn om in groengebieden – maar ook ‘tussen de huizen’ – volgens de gestandaardiseerde BMP-methodiek gegevens te verzamelen. Daarmee gewapend kunnen we dan ook, meer dan nu het geval is, beter anticiperen op planologische ontwikkelingen. Waar nodig en zinvol kunnen deze gegevens worden voorgelegd aan beheerders en (gemeentelijke) beslisorganen onder verwijzing naar de aanwezigheid van rode lijstsoorten of verrassend hoge dichtheden van broedvogels. De waarde van een degelijke inventarisatie van de in het bosje achter Madurodam voorkomende soorten, bleek toen we die konden overleggen bij de gesprekken over de ongewenste uitbreidingsplannen van Madurodam in die richting.

Wim Kooij

Ooievaarsringproject 2016

Om onderzoek te doen te doen naar de Haagse ooievaarspopulatie, startte de HVB in 2012 een ooievaarsringproject gefinancierd en uitgevoerd vanuit de vereniging. Doel is meer inzicht verkrijgen in o.a. de grootte van de regionale ooievaarspopulatie, herkomst, broedsucces, foeragegebied, trekbewegingen en overleving.

Al gauw ontdekken we een welkom neveneffect: geringde jongen die in het vo-

gelasiel worden binnengebracht, kunnen na herstel worden teruggeplaatst bij het juiste nest en dus in een voor hen veilig territorium. In de loop van de tijd wordt het project breder: we organiseren excursies, geven lezingen, werken mee aan de weblog van www.beleefdelente.nl en er is contact met ons bij overlast door bijvoeren of problemen met nest op schoorstenen.

Met elkaar in gesprek gaan, juichen we toe. Weet ons te vinden via info@haagsevogels.nl.

Jonge ooievaars van Suzannaland

Ooievaars seizoen 2016	bezetting nest	aantal uitgevlogen jongen
Den Haag Smaragdhorst 258-276	ja	3*
Den Haag Suzannaland blok 3	ja	2*
Den Haag Suzannaland blok 2	ja	3*
Den Haag Britse School	ja	3
Den Haag Manege Berestein	ja	2
Voorburg Molen de Vlieger	ja	3*
Leidschendam Oostvlietweg	ja	1
Leidschendam Noortheylaan	ja	geen
Leidschendam Kniplaan	ja	1
Leidschendam Schakenbosch/H&HK	ja	2*
Rijswijk Don Bosco	ja	2
Rijswijk Park te Voorde	ja	minimaal 1?
Wassenaar Kasteel Oud	ja	2*
Wassenaar Acacialaan	ja	geen
Opsomming:	Bezet: 14	Uitgevlogen jongen: 24
	Totaal aantal nesten: 13	*) Geringd: 15 +2 in Vogelasiel De Wulp

Toelichting seizoen 2016

- het broedseizoen start aan de koude kant. In juni noodweer met veel regen, de jongen hebben hun beschermende verenpak gelukkig al en de oudervogels bieden bergen voedzame regenwormen aan.
- 1 nieuw nest: Schakenbosch/Hulp & Heilkerk, beide oudervogels dragen ringen, 3E733 (Don Bosco 2014) en 2E619 (Molen de Vlieger 2014).
- 1 nieuw nest in aanbouw: Suzannaland blok 1, start van de bouw is (te) laat in het broedseizoen.
- 2 oude nesten kunnen van de lijst: Parelmoerhorst en Marlot, ze zijn langer dan 3 jaar definitief verlaten.
- 2 speelnesten: ze zijn gebouwd en worden onderhouden, maar niet gebruikt om te broeden: Exoduskerk (gebouwd door het paar van Manege Berestein) en Smaragdhorst 62-80 (vermoedelijk is het paar, of in ieder geval één van de vogels verhuisd naar Suzannaland blok 1).
- nieuwe broedvogels: Britse School

Jongen van het paar Rijswijk-Voorburg

(2E863, Heemstede/De Elzen 2013), deze vogel heeft lang moeten zoeken naar een vrije broedplek, is eerder gezien als indringer bij de nestpalen bij de Uithof en aan de Noortheylaan; Acacialaan (2E681, Warmond 2013) en zie het paar van het nieuwe nest Schakenbosch/Hulp&Heilkerk.

Terugmeldingen uit 2016

- 1E518 (Lelystad 2011): in het begin van het broedseizoen dood op het nest aan de Noortheylaan (de ring niet kunnen aflezen, maar ongeringde partner zat er een tijd bij en 1E518 is verder niet meer waargenomen in het veld). Deze ooievaar heeft overwinterd in de buurt van het Spaanse Madrid, erg jammer zij kort na haar terugreis is gestorven.
- 3E798 (Don Bosco 2015) op 4 jul 2016 gezien aan de Populierendreef.
- 4E671 (Molen de Vlieger 2016) eind juni dood in nest na aanhoudende regenval.
- 3E742 (Smaragdhorst 2015) in mei 2016 gezien in Frankrijk ten noorden van Parijs (La Rue-Saint-Pierre).
- 3E847 (Suzannaland blok 2 2015) in juli 2016 gezien op de Tilburgse vuilstort (met dank aan waarneming van Buijs Ecoconsult).
- 3E848 (Suzannaland blok 3 2015) op 17 juli 2016 gezien op het veld aan de Hofzichtlaan.
- 3E844 (Britse School 2016) na het uitvliegen vermoeid gevonden in de Sillestraat en opgevangen in Vogelasiel De Wulp. Op 15 aug geringd en vrijgelaten in Duivenvoordse Polder en op 22 aug in goede gezondheid foeragerend gezien op de Oss vuilstort.
- 3E748 (Rijswijk 2016 ws. reigerkolonie) na het uitvliegen verzwakt gevonden in T. Jeffersonstraat en opgevangen in Vogelasiel De Wulp. Op 15 aug geringd en samen met bovengenoemde jong vrijgelaten in Duivenvoordse Polder,

Vrijlaten van jonge ooievaar uit vogelasiel De Wulp

waar de vogels direct aansluiting konden vinden bij voor trek verzamelde andere jongen.

Eerste gegevens na 5 jaar onderzoek

- 61 jongen geringd
- 23 terugmeldingen (38%)

Van de 23 terugmeldingen:

- 16 levend
- 7 dood (43%, percentage komt overeen met landelijke cijfers. Een groot aantal jongen komt in het eerste levensjaar om op trek. In onze stedelijke regio vallen de meeste slachtoffers in het verkeer en door botsing met gebouwen en elektriciteitsdraden).

De 16 levende vogels zijn waargenomen in:

- Frankrijk (2)
- Regio Den Haag (8)
- Nederland (6)

Het aantal ooievaars in de regio blijft min of meer gelijk: er komen ooievaars bij en er overlijden vogels. In een strenge winter kan de groep aangroeien tot zo'n 40, met

ooievaars van verder uit de regio (Delft, Zoeterwoude). Het aantal nesten blijft ook ongeveer hetzelfde: oude nesten worden verlaten, nieuwe nesten worden gebouwd. Opvallend is dat de ooievaarsparen het steeds hogerop lijken te zoeken en bij elkaar gaan nestelen. Ze laten de nestpalen links liggen en bouwen nesten op o.a. schoorstenen van hoge flats, zoals te zien is in Suzannaland. Interessant is wat de door ons geringde jongen gaan doen nu ze geslachtsrijp zijn. Komen ze terug naar de regio om te nestelen? Zoeken ze een gelijksoortige plaats als hun geboortelek (paal of gebouw)? Gaan ze elkaar en de oude garde beconcurreren? Op welke plekken gaan ze foerageren, wat zijn de gevolgen van mogelijk minder bijvoer in de stad en toekomstige overkapping van vuilstorts in binnenland en het buitenlandse overwinteringsgebied?

We hopen van harte dat wij het project nog minimaal 5 jaar kunnen voortzetten!

Dankwoord

Onze dank gaat uit naar o.a. medewerking van nesteigenaren en beheerders van gebouwen, de Brandweer Haaglanden, inzet van de ringers en trouwe aflezers, expertise van Peter Waenink, gedrevenheid van Martin van de Reep en alle advies van Stichting Ooievaars Research & Knowhow.

Caroline Walta

Het project MUS in 2016

Zoals u allen weet staat MUS voor het Meetnet Urbane Soorten. In 2016 zijn er maar liefst 63 postcode (PC-) gebieden geteld. Dat zijn er 6 meer dan in 2015 waardoor we inmiddels ongeveer 80% van ons gebied bestrijken.

We telden in negen nieuwe gebieden – één daarvan was nog nooit geteld – en verloren drie gebieden. Per saldo dus zes meer dan in 2015. Deze 63 gebieden werden geteld door 55 tellers. Bij de vijf die in 2015 al twee gebieden voor hun rekening namen, voegden zich er nog drie. Zij namen een PC-gebied erbij dat in 2015 was komen te vervallen. Verheugend was dat voor alle drie de vacante PC-gebieden in de wijk Segbroek een teller werd gevonden; samen Loosduinen is dat het stadsdeel dat nu integraal wordt geteld. Ook wat zwakker bezette stadsdelen als Escamp en Laak kregen er een geteld PC-gebied bij.

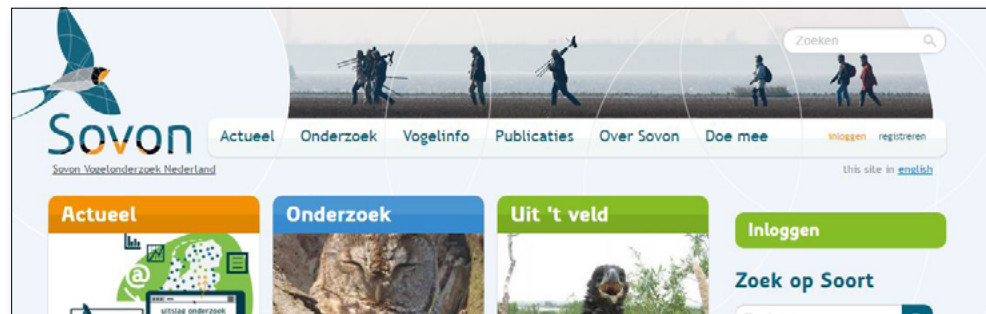
Van de 55 tellers waren er 48 (87%) lid van de Haagse Vogelbescherming (HVB), waardoor het aandeel van HVB-leden wederom verder toenam. Opvallend is dat ca. 60% hiervan verder niet actief is in de vereniging. Het aandeel vrouwelijke tellers bleef ongeveer gelijk met 76%. Punt van zorg is dat elk jaar wel enkele tellers af moeten haken vanwege hun afnemend gehoor. En in de regel zijn dat door hun lange staat van dienst juist de meer ervaren tellers.

Het MUS-rapport over 2015 was al in het voorjaar gereed. Door de bestuurlijke perikelen heeft het echter tot november geduurd voordat het rapport kon worden afgerond. Onze dank gaat uit naar vrijwilliger Arne Kuijvenhoven die het rapport in het najaar heeft afgerond waardoor het op www.haagsevogels.nl kon worden gepubliceerd.

Uit de voorlopige uitkomsten van het onderzoek over 2016 blijkt dat er in totaal ruim 23.000 exemplaren van 94 verschillende soorten zijn geturfd. Ongeveer de helft daarvan betreft zes soorten: kauw, zilvermeeuw, kleine mantelmeeuw, houtduif, gierzwaluw en halsbandparkiet. De tellers werd in 2016 ook weer gevraagd goed op de meeuwen te letten. Dat zorgde ervoor dat de zilvermeeuw en de kleine mantelmeeuw op de ranglijst van meest getelde soorten opklimmen tot de 2de en de 3de plaats na de kauw.

De contacten met Jan Schoppers van Sovon en de individuele tellers waren als vanouds veelvuldig en verliepen in goede verstandhouding. Jan heeft, net als in de laatste jaren, ons de landelijke uitkomsten verstrekt. Daardoor is een goede vergelijking van de resultaten in de Haagse regio met de landelijke uitkomsten mogelijk.

Tom Loorij, coördinator MUS-project

Samenstelling Commissies per 31-12-2016

Beleidsadviescommissie (BAC)

Hans Elders (lid)
Leo van Gemst (lid)

Commissie Excursies en Lezingen (CEL)

Jaap Zoet (voorzitter)
Henk Wardenaar (secretaris)
Jan Pietersen (penningmeester)
Muriel Kommer (meldpunt excursies)
Renée Lankhorst (lid)
Maarten Souverijn (lezingen)
Eduard Opperman (cursus vogelherkenning)

Externe overleggen

Frederik Hoogerhoud
(contact Z-H vogelaarsoverleg)

Informatietelefoon

Frederik Hoogerhoud

Inventarisatiecommissie

André Saanen (dataverwerking)
Frank Kooper (eindredactie)
Ruud van der Waard (contact tellers)
Wim Kooij (adviseur)
Adri Remeeus (adviseur)
Tom Loorij (adviseur)

Jeugdcommissie

Adri Remeeus
Foeke Zeilstra

Fondsenwervingscommissie

Frits IJzendoorn (lid)

Kascommissie

Dick Pescott (lid)
Peter Huisman (lid)

Milieucommissie (MIC)

Frederik Hoogerhoud (wet natuurbescherming)
Ruud van der Waard (Den Haag ZW)
Martin van de Reep (Leidschendam-Voorburg)
Adri Remeeus (Den Haag Noord)

Postmaster

Loes Loorij

PR-commissie

Rogier Mos (lid)
Vacature

Ooievaars

Caroline Walta (coördinatie)
Vincent van der Spek (ringen)
Maarten Verrips (ringen)
Peter Waenink (hoogwerker)
Erik Evers (ooievaarsinformatie)

Veldwerkcommissie

Boudewijn Schreiner (coördinator)
Peter Waenink (materiaal)
Jaap Zoet (ondersteuning)
Martin van de Reep (stadsvogelprojecten)
Dick Pescott (PBBS)
Frederik Hoogerhoud (nestkastenproductie)

Vogelasiel De Wulp

Sharon Lexmond (vogelverzorging)
Lizzy Looijestijn (vogelverzorging)

Websitecommissie

Hans Elders (a.i.)
Gijs Fijn van Draat (websitehost)
Loes Loorij (postmaster)

Redactie De Wulp

Loes Loorij (corrector)
Foeke Zeilstra (eindredacteur a.i.)

Contactpersonen Vogelbescherming

Nederland
Tom Loorij

Overige

Tom Loorij (project MUS)

Uitnodiging Algemene Ledenvergadering op donderdag 6 april 2017

Graag nodigt het bestuur u uit om de ALV 2017 bij te wonen.
Net als vorige keer wordt deze gehouden bij VTV Eigen Arbeid
aan de Zijdeweg 60, 2245 BZ Wassenaar.
Aanvang 20.00 uur.

Agenda

1. Opening
2. Mededelingen
3. Notulen ALV de dato 28 september 2016
4. Jaarverslag 2016
5. Financieel jaarverslag 2016
6. Verslag Kascommissie
7. Decharge bestuur
8. Benoeming nieuwe leden kascommissie
9. Mutatie(s) bestuursleden
10. Begroting 2017
11. Rondvraag
12. Sluiting